

Vásári mozaik

Tudomány, termelés és feldolgozás

Az egyik szár: a HÓDGÉP új, önjáró paradicsmbetakarító gépe

Hogy kerül a zöldborsó-konzerv a Békés—Csongrád megyei állami gazdaságok kiállítására? A válasz egyszerű. Így dokumentálható legkézenfekvőbbben az 1977-ben alakult zöldborsótermelési rendszer tevékenysége. A Békéscsabai Állami Gazdaság gesztorsága mellett 11 partnerüzem több mint 3 ezer hektáron termeli a borsót hűtőházaknak és konzervgyáraknak.

A mezőgazdaság és élelmiszeripar szoros kapcsolatának bizonyítékai lépten-nyomon fellelhetők a szegedi ipari vásáron. Sorolhatnánk például a hústermelésről, a zöldségtermesztésről és szinte valamennyi szántóföldi növény termesztéséről. Az állami gazdaságok pavilonjában ezért állítják ki termékeiket és terményeiket a mezőgazdasági üzemek, konzervgyárak, sütőipari vállalatok.

De itt vannak a kutatóintézetek is. Az évről évre korszerűsödő agrotechnika újabb és újabb fajtákat kíván. A kutatók szeretnének együtt haladni a termelés fejlődésével. A mai igényeknek megfelelő fajták kikísérletezésével, s ezek bemutatásával hívják fel magukra a figyelmet. A legújabb búzafajta, a GK Tiszatáj minden előbbi rokonának tulajdonságait fölülmúlja. Meg is kapta a vásári nagydíjat.

Kiváló fórum tehát a vásár arra, hogy lemérhessük, milyen a tudomány, a termelés és a feldolgozás kapcsolata.

Nem csökkent az érdeklődés tegnap sem a szegedi ipari vásár iránt. Az érdeklődők ezrei keresték fel a pavilonokat, szabadtéri kiállítóterületeket. A szakembereknek is gondoskodtak programokról. Tegnap tartott szakmai tanácskozást a Békés megyei Állami Gazdaságok központja, a HÓDGÉP és a Lignifer Ipari Szövetkezet is.

A látogatók száma nem csökken hétköznapi napokon sem, kedden is több mint tízezer ember kereste föl a Marx téri kiállítást. A jugoszláv cégek képviselői gyakran kedveskedtek a látogatóknak ajándékosomagokkal. A fiatal fiúk előtt népszerű a pécsi kesztyűgyár játéktérme, ahol ki lehet próbálni a bokszkesztyűket, s a DÉLÉP SC ökölvívó-szakosztályának egyik edzője segédkezik a leendő bunyósoknak. Délután megtekintette a vásárt Török István külkereskedelmi miniszterhelyettes, dr. Kovács Sándor, az MTESZ főtitkára, Vincze József, a HUNGAROTEX kereskedelmi igazgatója is, akiket dr. Csikós Ferenc, a szegedi városi tanács vb titkára, a vásárgazgatóság elnöke fogadott és kalauzolt a kiállításon. Török István miniszterhelyettes, aki igen nagyra értékelte a szegedi vásárt, elsősorban a külkereskedelmi szakember szemszögéből tájékozódott a kiállító vállalatoknál.

Halászati szakmai nap Fehér-tón

A zárt technológia, az iparszerű termelés a halászatban egyelőre még csak a jövő zenéje, mert a halgazdaságok jókora lépéshátrányban vannak. Ma már tervszerű gazdálkodással nevelik, hizlalják a halakat, úgy mondják a szakmabeliek; termeljük.

A Szegedi Állami Gazdaságban úgy kalkulálnak, a 80-as évek elejére hektáronként tíz mázsa halat termelnek. Ennyi az ötödik ötéves terv célkitűzése.

A mostani 3,5 kilogrammról 5 kilogrammra kellene, hogy emelkedjen a halfogyasztás. A jelenlegi kilátások nem biztatóak. Kevés a fizikai munkás, nehezen gépesíthető az ágazat, és a halgésztségügy gyermekcipőben jár nálunk. Mindezt a szakemberek mondták tegnap, kedden a halászati szaknapon, amelyet a szegedi ipari vásár eseményeként rendeztek a Szegedi Állami Gazdaságban. Részt vettek a

haltermelés, a feldolgozás és az értékesítés szakemberei, és a környék mezőgazdasági termelőszövetkezeteinek elnökei is.

Pászti Lajos, a Szegedi Állami Gazdaság igazgatója a halgazdálkodás exportnövelő, importcsökkentő szerepéről beszélt. Gósi János állattenyésztési főigazgató ismertette a Fehér-tó haltermelését, majd Garádi Péter halbiológus, a százhalombari temperálvízű halszaporító gazdaság munkatársa a korszerű ivadéknövelésről tartott előadást. Tasnádi Róbert halászati szakmérnök planktonok szerepéről beszélt. Néhány gyakorlati példát hozott a tógazdaságban tapasztaltakról.

Ezután az egybegyűlteket megtekintették a fehér-tó halászati üzemét, a halkelte-tőt és az ivadéknövelőt. A látottakról, hallottakról vitát rendeztek. A halászati szakmai nap az ipari vásár megtekintésével fejeződött be.

A szatymazi példa

A szatymazi Finn—Magyar Barátság Termelőszövetkezet négy kombájnya máától az ópusztaszeri Árpád Vezér Termelőszövetkezetben arat. Szatymazon az idén 30 hektáron árpát, 280 hektáron pedig búzát termeltek. Tegnapra fejezték be az aratást. Gyorsan felajánlották segítségüket az aratásban elmaradt térszervek, s az ópusztaszeriek megragadták az alkalmat.

A szövetkezetek egymás közötti jó kapcsolatát példázza a mostani gépátcsoportosítás.

Új fejtés

A Borsodi Szénbányák bükkaljai üzeméhez tartozó Tervtárolban kedden megkezdtek az ott összegyűlt mintegy 100 ezer köbméter víz lecsapolását. A munka célja lehetővé tenni az új, mintegy 100 méter frontfejtés kialakítását.

Aratóknál — ebéidőben

— A menü?
— Tojásos leves, sárgaborsó főzelék fasírttal.
— Ezzel bírják az aratást?
— Szolid étel, de ehetünk, amennyi kell.

Ebéidő. A part menti töltes alján, a vén diófánál jóízűen falatoznak az aratás főszereplői. A leterített pokrócokon sorban ülnek a négykei téesz kombájnosai: Tanács Pál, Tanács Géza, Tóth István, Maksa Sándor, Bartanics Sándor, Ábrahám Tandari János, Bóka János, Barna Imre. Egyikük a műhelyből jött ki aratás idejére, másikkuk a traktort cserélte fel a kombájnnal. Van közöttük vendégkombájnos is.

— Bartanics autóbusszofőr a 10. számú Volánnál — mondják. — Írja csak meg az újságba, hogy kivette évi rendes szabadságát, amit a kombájnon tölt el — nevetnek. Itt vannak az IFA-billencsek vezetői is: Toppantó Lajos, Tóth Antal, Hódi József, Hódi János és Lovászi László.

— A K-700-as „bikáról” se feledkezzünk meg. Vezé-

tője Molnár György — pontostítják a fől sorolást. — Még mindig az első laposban tanázhatnánk, ha ő nincs velünk.

— Aztán itt van az utánpótlás is.

A fa tetején, mint egy indián őrszem, figyel Csizsár Imre szerelő hatodikos fia. A pihenő gépesek között négyöt év körüli gyerkőc, Ábrahám Tandari Attila bókliászik. Sietve újságolja, szerzett egy marék söt.

— Az minék?

— Barna bácsi mondta, hogy kis nyulat úgy a legkönnyebb fogni, ha besózzuk a farkát.

A kemény férfiarok felderülnek.

— Az idei kenyeret nagyon meg kell becsülni! — jegyzi meg egyikük.

— Ma hánykor kezdtek?

Barna Imre, a rangidős válszól.

— Aratni csak kilenckor tudtunk. Akkorára száradt fel a harmat. De hajnali öt-től talpon vagyunk. Früstökig a kombájnokat néztük át.

— A műszak vége?

— Még látunk, nincs megállás. Este fél kilenc, kilenc óra is van, mire befejezzük, hacsak...

— ...várom a folytatást.

— Hacsak az idő... De ki-mondani se nagyon merem. Nehogy elriasszam a Napot. A múltkor is épp hogy elköltöttük az ebédet, látom ám, hogy jókora borulás közeleg. Mondom is a többieknek, jobb, ha mielőbb becsukjuk a leeresztőcsövet, még majd eső lesz. Felmásztam a gépre, s éppen végeztem, mikor már erősen hajladoztak a közeli nyárfák. Jobb, ha már le se megyek — gondoltam. Alighogy magamra csuktam a fülke ajtaját, már zuhogott is.

Bekapcsolódnak a többiek is a beszélgetésbe.

— A főigazgató mondta, hogy tíz perc alatt 10,2 milliméter eső zúdult a határra. A búzában rögtön megállt a víz.

— Ma még szerencsére egyikünk sem akadt el. Tegnap volt olyan, hogy mind a nyolc kombájnnal elűlt, mint a kotlós. Cukkoltak is a sofőrök, raktunk-e elég tojást alájuk.

Közben kiderül, hogy Tanács Pál és Csizsár Imre már aratott ilyen körülmények között.

— Vas megyében voltunk, ott segítettünk aratni még 1973-ban. A mostani aratás ahhoz hasonlít.

— Jó az idei termés, csak annyi vihar ne jött volna. Még mindig van nálunk is vagy 300 hektárnyi aratnivaló. Tavaly ilyenkor már majdnem elfelejtettük, hogy arattunk.

— Ahogy telik az idő, úgy fehéredik a búza. Megveri az eső, megdagad, aztán újra kiszárad, s egyre veszít fajsúlyából.

— Van-e szabály, hogyan kell aratni a dőlő búzát?

— Ha kevésbé dől, akkor oldalról jó nekifogni. Ha erősebben, akkor szemből. A gaz már nagyon nyújtogatja nyakát, ez is baj. Van olyan nap, amikor csak öt puttonnyal tudunk leeresztetni. Jó aratáskor 20—25-tel is. Egy-egy puttony húszmázsányi.

— A kalászelővel nem könnyebb?

— Az is csak akkor jó, ha száraz a föld. Ilyen átázott területen a kalászelő hamar megrakódik sárral, s megcsúszik rajta a szalma, felgyűrődik. Egy-egy nagyobb hantba is könnyebben beleakad, ami eltörheti.

— A gépek ilyen aratáskor jobban „szakadnak”. Két aratáskor se romlik annyit, mint az idén. Egyikünk az imént a szelelőrostját hagyta el. Még szerencse, hogy ki tudtuk javítani.

— Aratni akkor jó, amikor a legmelegebb van. Mikor félmeztelenül lehetünk a fülkében. Olyankor halad legjobban a kombájnnal. A jó száraz búza a dobban is könnyebben kipereg. Az idén még félmeztelen nem is igen voltunk. Sokszor még a kabátot is magunkra kellett venni. Szabályosan fáztunk. Fiatalember jön át a tarlón.

— Jobban csörög már a szalma — jelenti, ahogy hozzánk ér.

— Mit jelent ez?

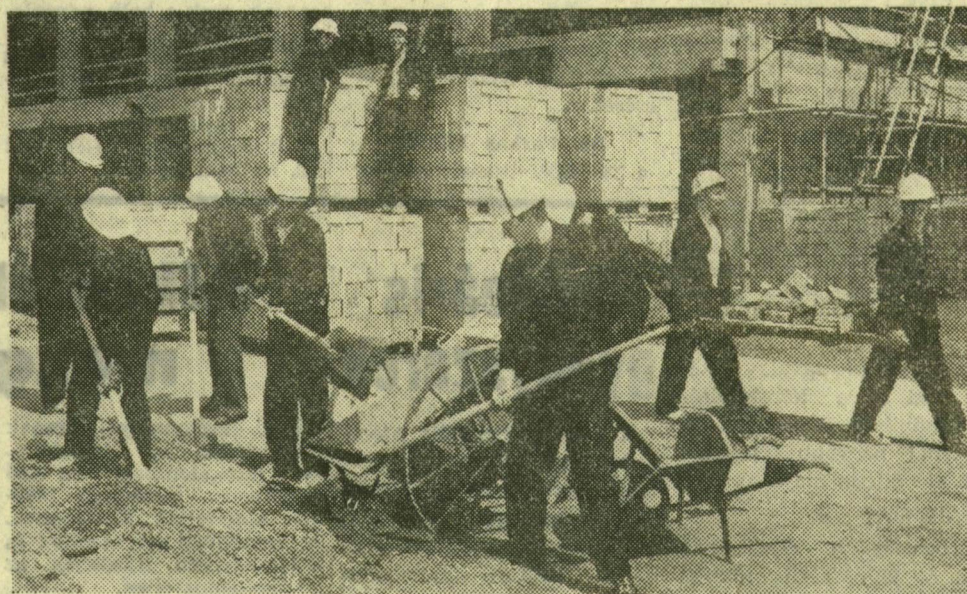
— Most már jobb aratni, mert szárazabb a búza — magyarázza szakszerűen Toppantó László szállítójegyző. Még iskolás, most megy a gimnázium negyedik osztályába. De nyolcadikos kora óta már ő is arat.

— Akkor induljunk!

Felkászálódnak, s megjáratják zsigbadt izmaikat. Ki ki elindul a maga arató-csép-lőjéhez. Felbőgnek ismét a motorok, hogy folytassák a rövid időre abbahagyott viaskodást. Kóstolják a búzát jobbról, kóstolják balról. Próbálgatják, hogy jobb a dőlő búzával megbírkózni. Végre felzúg a cséplődob is, s aztán csomókban hullik a tarlóra az aranyárga szalma.

Radics Ferenc

„Kisdoktornő” az ablakban

Munkában a fiúbrigád

— DOTE-SOTE-SZOTE-POTE, meg az OTKI-EFI!
— Tessék?

— Csak a résztvevőket sorolom.

— Lehetne magyarul?

— Hogyne. Debreceni, Semmelweis — ez budapesti —, Szegedi, Pécsi Orvostudományi Egyetem és az Orvostovábbképző Intézet Egészségügyi Főiskolája. Ezeknek hallgatói vannak most Szegeden.

— Gyakorlat?
— Igen. Speciális. Nézd meg, Ilona bemutatja a pengével.

És Ilona koncentrált, mint nagy műtét előtt a sebészprofesszor, a rendelőlöntézetben finom újjai közé kapja a borotvaéles (borotva-)pengét, és vág. Seregeve válik fel az üvegről a festék. Farkas Ilona „kisdoktornő” ablakot pucol. A „műtét” asszisztenciája ugrásra készen figyel — ha Ili lekaparta, Tünde sópri. Így tökéletes az összhang. Mondhatnánk, team-munka!

Farkas Ilona és Csáky Tünde másodévesek Debrecenben. Szegeden pedig építetnek — legalábbis segitene az építésben.

— Pontosabban: a SZOTE rendezte építőtábor keretében a lányok az Újszegeden felépült MÁV Rendelőintézet átadás előtti takarítását végzik — mondja a táborvezető, Rosta Gábor szigorló orvos, a SZOTE végzős hallgatója.

—

Babik Barna dühös és ilyenkor fél hat tájban történelmi leckéi közt kutat emlékezetében. Budai Nagy Antalt csodálja...

— Miért pont őt?

— Felkelés!!!

Szemei szürkék, mint egy ma született kismacskaé, s holdkörös léptekkel kibotorkál oda, ahová iyyentájt mindenki ki szokott botorkálni, de pár perc múlva frissen mosdva egy dragonyosezred zajával, csattogva vonul végig a folyosón, „mi az, még szunyáltok, mormotak!”

Reggel hat óra, irány az ebédlő, gyors reggeli, együtt már a negyvenhárom egyetemista, begördül a különbusz a szálló elé, beszállás és irány a munkahely: Újszeged, MÁV Rendelőintézet, Szeged, orvosegyetem, mosoda és a központi elméleti tömb. Itt kap helyet több intézet.

— Építőtábor építkezésen. Szójáték...

— Ennél sokkal több. Azt akartuk, hogy miután orvos-tanhallgatók és egészségügyi főiskolások dolgoznak itt, mindenképpen az egészségügyvel kapcsolatos beruházásnál segíthessünk. A DÉLÉP ezt a két helyet biztosította számunkra, s mi örömmel vállaltuk — mondja Dósa Erika negyedéves szegedi gyógyszerész-hallgató, a tábor vezetőhelyettese.

—

— Kemény a szegedi föld! — ezt viszont Antal János, a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem harmadéves hallgatója mondja, és félredobja a csákány nyelét. A csákány fejtől, mert hogy eltört.

— En épp járdaépítéssel küszködöm, de voltam már

kubikos, téglahordó, anyag-rakodó.

— Szóval esem!

— Segédmunkás? Úgy van. Ki lehet bírni.

Bizonyára, különösen úgy, hogy a táborozók a munka végzetével szinte minden nap más-más kulturális, vagy sportrendezvényen vesznek részt. Volt már játékos vetélkedő, közös filmest (Abba!), focimeccs, orgonakoncert, szabadtéri a fesztiválon, s mi lesz még?

— Hazautazás! A hét végén a tábornak is vége.

— Eredmény?

— Forintban fogalmam sincs, mennyi, én csak azt tudom, hogy hatszázat keresünk fejünként, háromszáz a „tartásdíjunk”, de a másik háromszázat sem utaljuk át az egyetemeknek, hisz nem sokra mennek vele. Ezt is a táborlakókra költöttük. Pontosan, hogy az egyetemisták ismerkedtek egymással — no és a fizikai munkával! — Eredmény? — kérdez vissza a lányok „főnöke”, Kispéter Tibor segédművezető. — Ezt a munkát el kell végezni. Most volt elegendő munkaerőnk. Ez is haszon... — Elégedett a munkájukkal.

— Ez a másik haszon: elégedett vagyok, jól dolgoztak. Jöhetnek mások is.

— Jönnék is. Legfeljebb nem ide. A közös építőtábor ugyanis minden évben megrendezik, csak épp mindig más intézmény a gazdája. Most a szegedi volt, jövőre... Ki tudja, de akkor a szegedi egyetemisták utaznak — építeni.

Igriczi Zsigmond